
Betænkning afgivet af Retsudvalget den 0. maj 2007

3. udkast

(Nye ændringsforslag nr. 3-7, 10 og 11)

Betænkning

over

Forslag til lov om hold af heste

[af justitsministeren (Lene Espersen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget. Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten har stillet ændringsforslag 1, 2, 8 og 9. Socialistisk Folkeparti har stillet ændringsforslag nr. 7 og 11. Enhedslisten har stillet ændringsforslag nr. 3-6 og 10.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. marts 2007 og var til 1. behandling den 18. april 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Lovforslaget bygger på en rapport afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet i januar 2006. Justitsministeren sendte den 25. januar 2006 rapporten til udvalgets jf. 2005-06 alm. del – bilag 341. Rapporten har været sendt i høring. Den 12. april 2007 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dansk Islandshesteforening,

Dansk Rideforbund,

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet,

Dyrenes Beskyttelse,

Hestenes Værn,

Håndværksrådet,

Jytte Witt, Kongerslev

Claus Koskelin, Stenløse,

Landbrugsrådet og Landsudvalget for Heste og

Naturhov, Hvalsø.

[Justitsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.]

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Dansk Islandshesteforening,
 Dansk Rideforbund,
 Dyrenes Beskyttelse,
 Håndværksrådet,
 Claus Koskelin, Stenløse og
 Landbrugsrådet og Landsudvalget for Heste.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 33 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, [som denne har besvaret.]

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[]

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. [Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.]

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et mindretal (S, RV, SF og EL):

Ny paragraf

1) Før § 6 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Ethvert hold af heste skal bestå af mindst 2 heste. Justitsministeren kan fastsættelse regler om, at 1. pkt. kan fraviges i korte perioder på op til 3 måneder.«

[Hestehold skal bestå af mindst 2 heste]

Til § 6

2) § 6, stk. 1 og 2, affattes således:

»§ 6. Loftshøjden i stalden skal være (hesten stangmål + 0,75 m), dog minimum 2,20 m i frihøjde over eventuel strøelse.

Stk. 2. Minimum 80 pct. af boksarealet skal have en loftshøjde på minimum (hestens stangmål + 0,75 m).«

[Ændring af reglerne om loftshøjde]

Af et mindretal (EL):

3) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Staldrumfanget pr. hest nedsættes til 22 m³ for heste, der gives fri bevægelse på fold i mindst 5 timer om dagen i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr og mindst 8 timer om dagen i øvrige perioder.«

[Tilføjelse til reglerne om staldrumfang]

Til § 7

4) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Gulvarealet pr. hest nedsættes til mindst (1,8 x hestens stangmål)², og den korteste side af boksen til mindst 1,6 x hestens stangmål for heste, der gives fri bevægelse på fold i mindst 5 timer om dagen i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr og mindst 8 timer om dagen i øvrige perioder.«

[Tilføjelse til reglerne om areal ved boksopstaldning]

Til § 8

5) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Gulvarealet pr. hest nedsættes til mindst (1,8 x hestens stangmål)² for de første fire heste for heste, der gives fri bevægelse på fold i mindst 5 timer om dagen i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr og mindst 8 timer om dagen i øvrige perioder.«

[Tilføjelse til reglerne om areal ved gruppeopstaldning]

Til § 14

6) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Det samlede areal af vinduer eller lignende nedsættes til mindst 5 pct. af staldens gulvareal for stalde med heste, der gives fri bevægelse på fold i mindst 5 timer om dagen i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr og mindst 8 timer om dagen i øvrige perioder.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3

[Tilføjelse til reglerne om vinduesareal]

Af et mindretal (SF):

Til § 16

7) I stk. 2 indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»Justitsministeren kan fastsættes regler om, at visse folde må benyttes af flere end i alt 20 heste.«

[Bemyndigelse til at fravige regel om, at folde ikke må benyttes af mere end i alt 20 heste]

Af et mindretal (S, RV, SF og EL):

Til § 36

8) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 01. For hestehold, som er etableret før den 1. juli 2007, finder § 01 først anvendelse fra den 1. januar 2013.«

[Overgangsregel på 5 år for bestående hestehold for kravet om, at hestehold skal bestå af mindst 2 heste]

9) I *stk. 4* ændres »§ 6, stk. 1 og stk. 3« til: »§ 6, stk. 1-3«.

[Konsekvensændring af ændringsforslag nr. 2]

Af et *mindretal* (EL):

10) I *stk. 4* ændres »§ 6, stk. 1 og stk. 3« til: »§ 6, stk. 1, 3 og 4«, og »§ 14, stk. 1, 2. pkt.« ændres til: »§ 14 stk. 1, 2. pkt. og stk. 2«.

[Konsekvensændring af ændringsforslag nr. 3 og 6]

Af et *mindretal* (SF):

Ny paragraf

11) Efter § 37 indsættes som ny paragraf:

»§ 01 Justitsministeren fremsætter lovforslag om revision af loven i folketingsåret 2008-2009.«

[Revisionsbestemmelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 8

Hesten er et flokdyr, som under naturlige forhold lever i grupper med tæt kontakt til artsfæller. Flere undersøgelser peger på, at hyppigheden af stereotype adfærdsforstyrrelser og aggressiv adfærd mindskes ved social kontakt med artsfæller. Heste har således et adfærdsmæssigt behov for socialt kontakt med mulighed for berøring med artsfæller, og mangel på social kontakt er formentlig en af de vigtigste stressfaktorer ved hold af heste.

På denne baggrund foreslås det, at ethvert hold af heste skal bestå af mindst 2 heste. Bestemmelsen indebærer således, at der ved hold af heste, hvori der alene indgår en hest, skal anskaffes yderligere minimum en hest. Ændringen er i overensstemmelse med anbefalingerne i Rapport om hold af heste.

Det foreslås endvidere, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at kravet om, at hestehold skal bestå af mindst 2 heste, kan fraviges i korte perioder på op til 3 måneder. Den kan eksempelvis være i den situation, hvor den ene af 2 heste dør.

Der foreslås, jf. ændringsforslag nr. 8, en overgangsregel på 5 år for hestehold, som er etableret før den 1. juli 2007, for kravet om, at hestehold skal bestå af mindst 2 heste.

Til nr. 2 og 9

Lovforslaget indeholder en bestemmelse om, at lofthøjden i stalden skal være mindst 2,60 m i frihøjde over eventuel strøelse. Ministeren får endvidere bemyndigelse til at fastsætte særregler om lofthøjde for mindre heste.

Ændringsforslag nr. 2 indebærer, at reglerne om lofthøjde ændres, således at der i selve loven tages højde for hestens højde. I praksis vil bestemmelsen indebære, at udgiften vedrørende ændring af lofthøjden i visse stalde vil kunne mindskes betydeligt, uden at det efter en umiddelbar vurdering får konsekvenser for hestesundheden og velfærden. Dette forslag er i overensstemmelse med de gældende EU-transportregler for lofthøjde.

Til nr. 3-6 og 10

Det anses for veldokumenteret, at ophold på fold har stor betydning for hestenes velfærd. Der er ingen tvivl om, at et dagligt frit ophold på fold må anses for meget væsentligt for hestenes velfærd og sundhed, og gerne foldophold på over fire timer ad gangen, når forholdene tillader det.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres en række lempelser i lovens fysiske staldkrav for de hestehold, der sikrer hesten frit foldophold af betydelig varighed. Lempelserne har udover en mindskning af de økonomiske konsekvenser for en række velfungerende hestehold en positiv dynamisk effekt for nuværende og kommende hestehold. Der indføres således et incitament i loven til at ændre eller etablere et hestehold med frit foldophold af betydelig varighed til gavn for hestenes sundhed og velfærd.

Frit foldophold af betydelig varighed foreslås at omfatte mindst 5 timer om dagen i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr og mindst 8 timer om dagen i øvrige perioder.

Varigheden af foldophold er administrativt kontrollerbar ved gennemgang af den skriftlige lovpligtige foldplan i henhold til lovens § 18. Definitionen af vinterperioden og perioder med vinterlignende vejr følger lovens § 19.

Ad nr. 3

Den foreslåede tilføjelse til § 6 vedrører staldens rumfang, der foreslås nedsat til mindst 22 m³ for heste, der gives frit foldophold af betydelig varighed.

Bestemmelsen vil ikke påvirke effekten af staldens ventilation negativt, da nedsættelsen af rumfanget alene vedrører stalde, der står tomme i en betydelig del af tiden og derfor ikke kræver samme ventilation som den fyldte stald.

Ad nr. 4

Den foreslåede tilføjelse til § 7 vedrører opstaldning enkeltvis i boks, hvor gulvarealet foreslås nedsat til mindst (1,8 x hestens stangmål)², og den korteste side af boksen til mindst 1,6 x hestens stangmål for heste, der gives frit foldophold af betydelig varighed.

Bestemmelsen medfører en mindre nedsættelse af de fysiske krav til boksens størrelse imod et betydeligt frit foldophold til hesten. Det er samlet set en forbedring af hestens velfærd. Boksens størrelse vil fortsat efter nedsættelsen overstige f.eks. de nugældende svenske mindsteregler for boksstørrelser.

Ad nr. 5

Den foreslåede tilføjelse til § 8 vedrører gruppeopstaldning, hvor gulvarealet foreslås nedsat til mindst (1,8 x hestens stangmål)² pr. hest for de første fire heste for heste, der gives frit foldophold af betydelig varighed.

Bestemmelsen medfører en mindre nedsættelse af de fysiske krav til gruppeopstaldning imod et betydelig frit foldophold til hestene. Det er samlet set en forbedring af hestenes velfærd. Gruppeopstaldningens arealkrav vil fortsat efter nedsættelsen overstige f.eks. de nugældende svenske mindsteregler.

Ad nr. 6

Den foreslåede tilføjelse til § 14 vedrører vinduesarealet i stalde, der foreslås nedsat til mindst 5 pct. af gulvarealet for stalde udelukkende med heste, der gives frit foldophold af betydelig varighed.

Bestemmelsen påvirker ikke hestenes sundhed og velfærd negativt, da et naturligt lys i stalden ikke har betydning for hestene, når stalden er tom i de lyse timer.

Ad nr. 10

De foreslåede tilføjelser til § 6 og § 14 (ændringsforslag nr. 3 og 6) foreslås tillige omfattet af overgangsreglen på 12 år, jf. § 36, stk. 4.

Til nr. 7

Ændringsforslaget indfører en bemyndigelse til justitsministeren til at fravige regel i lovforslagets § 16, stk. 2, om at folde ikke må benyttes af mere end i alt 20 heste.

Ændringsforslaget stilles på baggrund af en henvendelse fra Dansk Islandshesteforening (bilag 4).

Dansk Islandshesteforening peger på, at der findes flere kæmpeflokke, hvor ungheste går på sommergræs, og disse folder er op til 200 hektar. På disse folde lukkes om foråret store flokke ud, som går på folden til om efteråret. Foldene findes f.eks. i Mols Bjerge og i Vejlerne ved Hanstholm. Når de mange heste lukkes sammen på kæmpearealer, deler hestene sig op i mindre grupper og går ikke sammen i en stor flok. Hestene laver et hierarki, og der udvikles en social rangordning, der gør at hestene socialiseres på en god og sund måde. På mange hingstestationer inden for islandshesteverdenen bedækker hingstene naturligt i stod med en stor flok hopper. Det betyder, at hingstene ofte går med flere end 20 hopper og føl på samme tid.

Forslagsstillerne ønsker, at justitsministeren bruger den foreslåede bemyndigelse til at fravige reglen om, at folde ikke må benyttes af mere end i alt 20 heste i forhold til de anførte situationer. Der kan sikkert også være andre situationer, hvor der kan være grund til at dispensere, uden at det går ud over dyrevelfærden.

Til nr. 11

Ændringsforslaget indebærer, at der indsættes en revisionsbestemmelse i loven med henblik på, at justitsministeren efter høring af berørte myndigheder og organisationer m.v. skal fremsætte lovforslag om en revision af loven, når den har virket 1 år, dvs. den 1. januar 2009.

Ved lovrevisionen skal der især fokuseres på, om loven har medført forbedringer af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste, herunder om der kan være grund til at indføre et krav om mindst 2 heste i hestehold.

Der er efter forslagsstillerens opfattelse tale om en ny og principiel lovgivning. Lovforslaget er fremsat sendt i folketingsåret, og der har været begrænset tid til udvalgsbehandlingen. En række organisationer m.v. – herunder ikke mindst har Dansk Islandshesteforening, som ikke har været hørt over lovforslaget – har i skriftlige henvendelser til og foretræde for udvalget fremført en række kritikpunkter mod lovforslaget. Forslagsstillerne finder derfor, at Folketinget bør have mulighed for at

drøfte loven på ny, når den har virket et år, og ikke først i 2012 og kun i form af en redegørelse fra ministeren, som anført af ministeren i bemærkningerne til lovforslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Allan Niebuhr (KF) Simon Pihl Sørensen (S) Per Kaalund (S) Lissa Mathiasen (S)
Frode Sørensen (S) Elisabeth Arnold (RV) Anne Baastrup (SF) nfmd.
Simon Emil Ammitzbøll (RV) Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqtigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	51	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	16	Inuit Ataqtigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4

Oversigt over bilag vedrørende L 202

Bilagsnr.	Titel
1	Henvendelse af 2/4-07 fra Claus Koskelin, Stenløse
2	Kommenteret høringsoversigt og høringssvar
3	Henvendelse af 16/4-07 fra Dansk Islandshesteforening
4	Henvendelse af 17/4-07 fra Landbrugsraadet
5	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
7	Henvendelse af 20/4-07 fra Claus Koskelin, Stenløse
8	Dyreværnsrådets udtalelse af 12/4-07 om brænde- og frysemærkning af heste
9	Henvendelse af 24/4-07 fra Håndværksrådet
10	Henvendelse af 1/5-07 fra Hestenes Værn
11	Materiale fra Dansk Islandshesteforening udleveret i forbindelse med foretræde for udvalget 3/5-07
12	Henvendelse af 26/5-07 fra Dyrenes Beskyttelse
13	Materiale fra Landbrugsraadet og Landsudvalget for Heste udleveret i forbindelse med foretræde for udvalget 3/5-07
14	Henvendelse af 1/5-07 fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet og henvendelse af 2/4-07 fra Naturhov
15	Henvendelse af 10/5-07 fra Dyrenes Beskyttelse
16	Henvendelse af 10/5-07 fra Dansk Rideforbund
17	Henvendelse af 9/5-07 fra Jytte Witt, Kongerslev
18	1. udkast til betænkning
19	Henvendelse af 11/5-07 fra Dyrenes Beskyttelse
20	Henvendelse af 14/5-07 fra Dansk Islandshesteforening
21	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 202

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 2/4-07 fra Claus Koskelin, Stenløse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelsen af 16/4-07 fra Dansk Islandshesteforening, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til henvendelsen af 17/4-07 fra Landbrugsraadet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelsen af 20/4-07 fra Claus Koskelin, Stenløse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om hesteejeres erstatningspligt eller ansvar for de skader, som

- løsslupne heste kan forvolde, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om kommentar til henvendelsen af 24/4-07 fra Håndværksrådet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om en ændring af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om en ændring af loven, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om kommentar til henvendelse af 1/5-07 fra Hestenes Værn, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om kommentar til materiale fra Dansk Islandshesteforening i forbindelse med foretræde for udvalget 3/5-07, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om kommentar til henvendelse af 26/4-07 fra Dyrenes Beskyttelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om ministeren er enig i, at en vedtagelse af lovforslaget indebærer, at islandske heste bliver udsat for dyremishandling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om for hvilke andre hestearter end islandske heste, lovforslaget vil medføre de problemer, som Dansk Islandshesteforening har påpeget i henvendelser til udvalget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om ministeren kan bekræfte, at arbejdsgruppen har indstillet, at der indføres forskellige regler afhængig af hestenes størrelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om kommentar til materiale fra Landbrugsraadet og Landsudvalget for Heste udleveret i forbindelse med foretræde for udvalget 3/5-07, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om gældende regler vedrørende hold af heste indeholder særlige regler/undtagelser for mindre heste, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om kommentar til henvendelse af 1/5-07 fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om kommentar til henvendelse af 2/4-07 fra Naturhov, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om kommentar til henvendelse af 10/5-07 fra Dyrenes Beskyttelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om kommentar til henvendelse af 10/5-07 fra Dansk Rideforbund, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om kommentar til henvendelse af 9/5-07 fra Jytte Witt, Kongerslev, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om kommentar til henv. af 11/5-07 fra Dyrenes Beskyttelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om kommentar til henvendelsen af 14/5-07 fra Dansk Islandshe-

- steforening, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentarer til udkast til ændringsforslag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, hvorfor ministeren vil fastsætte begrænsning i antallet af heste sammen i fold på en måde, der strider aldeles mod de islandske hestes natur, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om ministeren vil bestride, at islandske heste er særlig hårdføre, og hvorfor dette ikke er afspejlet i lovtekstens krav til hesteejere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om, hvorfor ejere af islandske heste skal påføres en udgift til læskure, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om, hvad begrundelsen er for, at ministeren ønsker samme regler for de forskellige racer af heste, når loven tilsigter bedre dyrevelfærd, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om læskure til islandske heste i Island, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om islandske heste har behov for læskure i Danmark hvis de ikke har behov for adgang til læskure på Island, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om kommentarer til ændringsforslag, til justitsministeren, [og ministerens svar herpå]
- 32 Spm. om kommentarer til ændringsforslag, til justitsministeren, [og ministerens svar herpå]
- 33 Spm. om kommentarer til ændringsforslag, til justitsministeren, [og ministerens svar herpå]